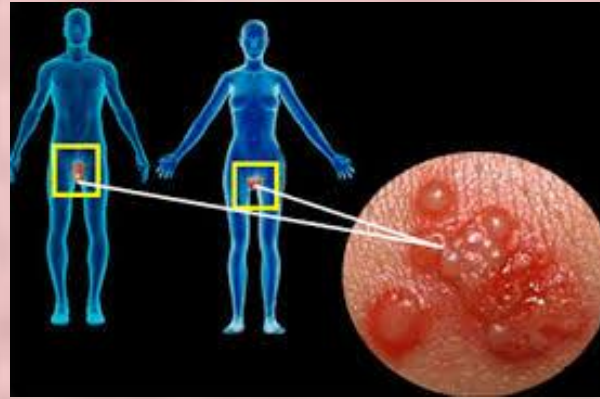
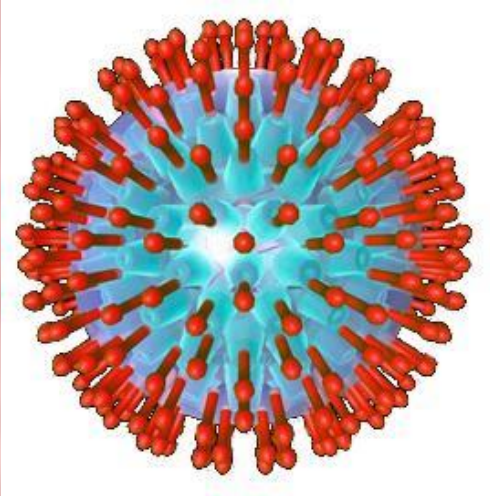

Herpetik infeksiyaların klinika, diagnostika və müalicəsinə müasir baxışlar

Herpetik infeksiyalar zamanı həyat
keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün
kompleks proqramlarda
FarmakoTerapiyanın (FT) istifadəsi

Herpesviruslar (Herpes viridae) DNT - tərkipli viruslar ailəsidir

Herodot (e.ə. 100 il): yun.

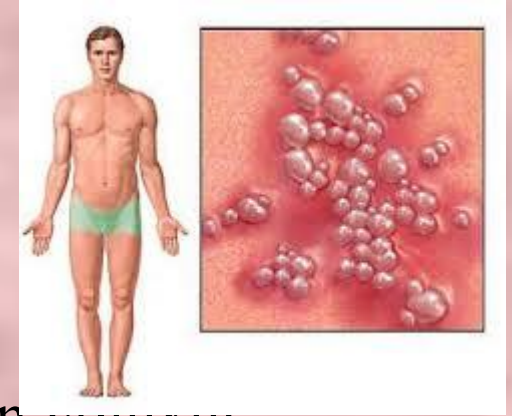
herpes – sürünən dəri xorası.

1912 ildə W.Grutter tərəfindən aşkar edilib.

Planet əhalisinin 65-90% infeksiyalaşmış

Rusiya və MDB – də ildə təxminən 20 mln. insan yoxdur

Herpesvirusların cəm olaraq 100 – dən çox nümayəndəsi mövcuddur

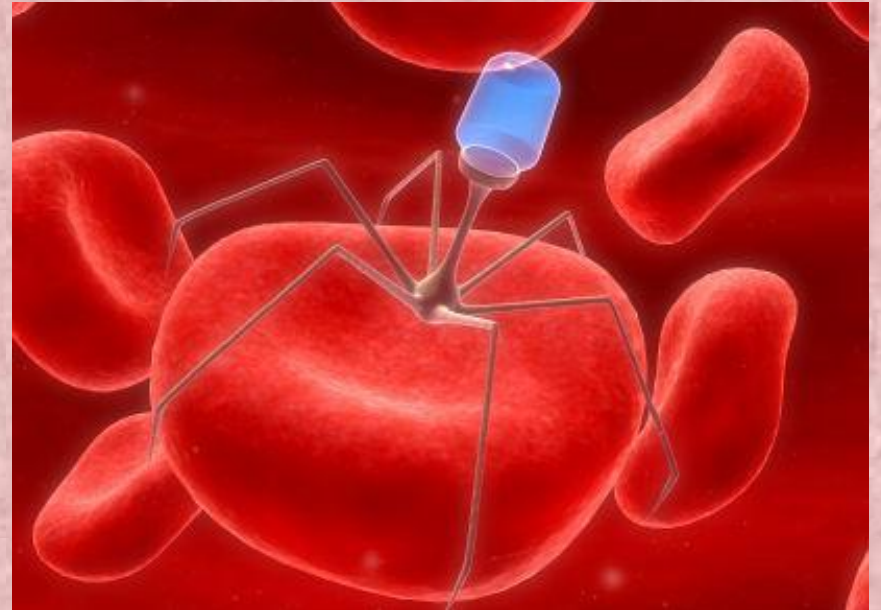

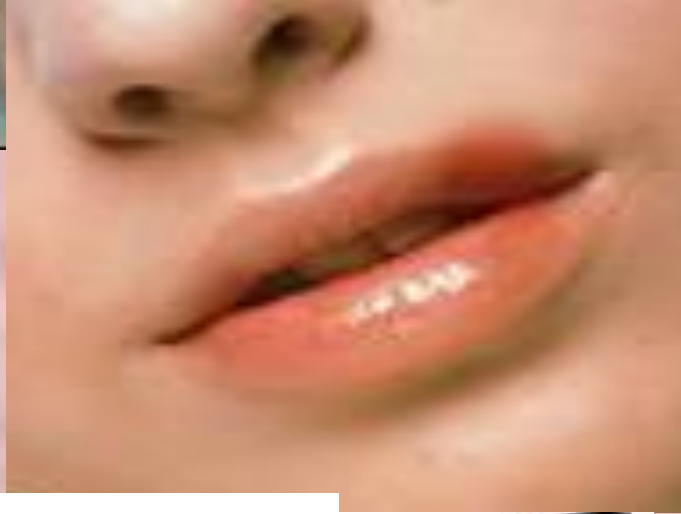
HERPES – yunanca “*herpein*” sözündən götürülüb, mənası *sürünən* deməkdir.

Statistikaya əsasən dünyada *herpes virusu* və onun nəticəsində *ölüm halları* hepatitlərdən sonra II yeri tutur:

Hepatit virus infeksiyaları – 35,8 %

Herpes virus infeksiyaları – 15,8 %

İnfeksiya mənbəyi:

- Xəstə insan:
  - kəskin forma
  - gizli (latent) forma

Herpes virusunun yayılma yolları :

- Kontakt
- Hava-damcı
- Cinsi
- Transplasental
- Parenteral

İnsanda zədə yaradan herpes virusları

SHV 1 tip – Sadə herpes

SHV 2 tip – Genital herpes

İHV 3 = VZV (*Varicella Zoster virus*)

- Su çiçəyi+ kəmərləyici dəmrov

İHV 4 = EBV (*Epşteyn – Barr virusu*)

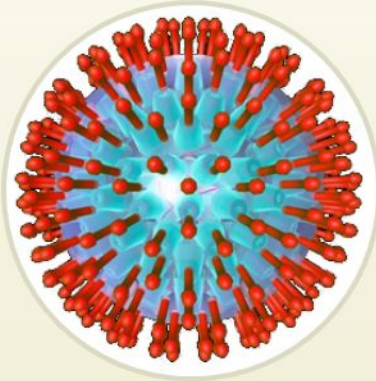
- İnfeksiyon mononukleoz

İHV 5 = SMV Sitomeqalovirus infeksiya

İHV 6 tip - İnfeksiyon rozeola(qəfil ekzantema)

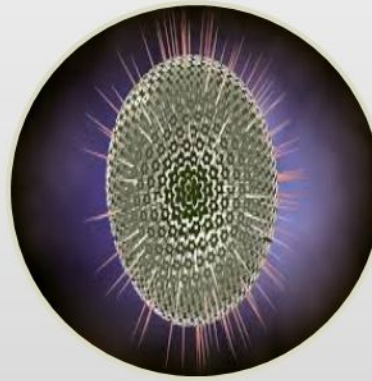
İHV 7 tip – Xroniki yorğunluq sindromu

İHV 8 tip – Kaposi sarkoması

Alpha: epiteli, sinir toxumasını zədələyir

- SHV - 1 tip (üz-ağız)
- SHV - 2 tip (genital)
- VZV - 3 (su çiçəyi+ kəmərləyici dəmrov)

Beta: vəzi toxuması, epiteli, böyrəkləri zədələyir, immunsupressiv təsir göstərir

- SMV - 5
- İHV - 6
- İHV - 7

Gamma: limfa toxumasını zədələyir (T və B limfositləri), onkoloji xəstəliklər markeri

- EBV - 4
- İHV - 8

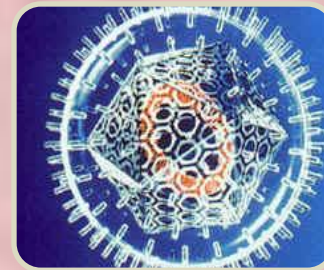
Kliniki təzahürləri

SHV-1: Labial herpes   Dəri və selikli qişanın herpesi
Genital herpes   Oftalmoherpes
Pnevmoniyalar   Herpetik ensefalitlər

SHV -2:   Genital herpes (birbaşa keysəriyyə əməliyyatına göstəriş)
Neonatal herpes

VVZ: Su çiçəyi
Kəmərləyici herpes

SMV: MSS anadangəlmə qüsurları
Retinopatiyalar. Pnevmonitlər.
Hepatitlər. Sialodenitlər.

n
on

Blisters due to
congenital
herpes

ADAM.

INFECTIONS

**Genital
Herpes**

Sadə herpes virusu

- Yüngül - residiv ildə 1-3 dəfə
- Orta ağır – ildə 3-7 dəfə
- Ağır – ildə 7 dəfədən ÇOX

HV-5 SMV

Sitomeqalovirus infeksiya

- Keçirilmiş infeksiyadan sonra bir neçə aydan 4-8 ilədək virusun xarici mühitə nüfuz etməsi
- 1% yenidoğulmuşlarda anadangəlmə SMV
- Qan köçürmə zamanı 15-dən 40% -ə qədər uşaq və 2-3% böyük, transplantasiya zamanı 5% insan yoluxur.
- Virusun leykosit və faqositlərdə artması.
- Virusun tüpürcək vəzi və böyrəklərə tropluğu.
- Latent forma 90%, 10% - sialodenit, gripə bənzər, mononukleoza bənzər sindrom (nadir hallarda tonzilit, limfadenopatiya olmur).
- Generalizə olunmuş forma: dərin immunodefisit fonunda: zəif keçən pnevmoniya, qaraciyərin böyüməsi
- İÇS infeksiya fonunda ölüm səbəbi artır.

HV bioloji xüsusiyyətləri:

Hüceyrədaxili parazitlərdir (o cümlədən leykositlərin, eritrositlərin, trombositlərin, monositlərin və makrofaqların tərkibində olur).

HV –nun aktivləşməsi spesifik immun cavabın zəifləməsi nəticəsində baş verir

Genetik parazitlərdir (integrativ viruslar)- ömürlük persistensiya

Orqanizmdə eyni vaxtda bir neçə müxtəlif HV mövcud ola bilər

İnsan həyatı boyu virusun müxtəlif ştammları ilə yoluxa bilər

SHV residiv və inkişafını provokasiya edən amillər

- İstənilən infeksiyon xəstəliklər, xüsusən İÇS
- Somatik:
  - xroniki (ağciyər, sidik-cinsiyyət sistemi, QDS, MBT, disbakterioz və s.)
  - qida pozulması ilə bağlı
  - endokrin
  - şəkərli diabet
  - sistem
  - revmatoid
  - onko-patologiya
- Hamiləlik
- Qocalma
- UB - şüalanma
- Fiziki və emosional stress

Herpetik infeksiyaların müalicə prinsipləri:

- **Virusəleyhinə preparatlardan istifadə**

Preparatlara qoyulan tələblər:

- hüceyrəyə nüfuz etmək
- minimal sitotoksikliyə malik olmaq
- seçici təsir göstərmək
- asılılıq yaratmamaq və orqanizmdə toplanmamaq

- **İmmunkorreksiya**

- **Simptomatik terapiya**

- *Kəskin forma və residivin bilavasitə terapiyası*

- *Profilaktika*

Virusəleyhinə preparatlar

Anomal nukleozidlər:

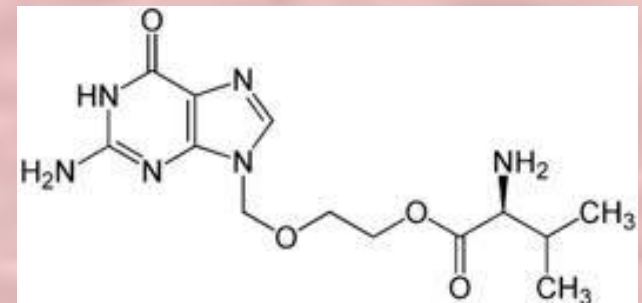
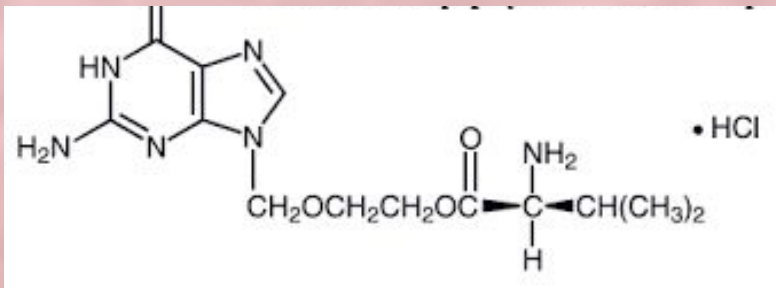
(virus DNT –nə qoşularaq, HV replikasiyasını pozur)

- Asiklovir: 200 mq x 5 dəfə - 5-7 gün (10-14)
- Famsiklovir 250 mq x 2 dəfə - 7 gün
- Valasiklovir (**Prolovir**) 500 mq x 2 dəfə - 7 gün

Pirofosfat analoqları

(virusspesifik fermentləri ingibə edir, DNT-nin sintezini blokada edir):

- Foskarnet 60 mq/kq x 3 dəfə v/d 5 gündən az olmamaq şərtilə

Virusəleyhinə preparatlara həssaslıq

Nukleozid analoqları:					
- Asiklovir	SHV	VZV	VEB +/-		
- Famsiklovir	SHV	VZV	VEB		
Valasiklovir (Prolovir)	SHV	VZV	VEB	SMV	
- Qansiklovir	SHV	VZV	VEB	SMV	HV-6
Pirofosfan analoqları:					
- Foskarnet	SHV	VZV	VEB	SMV	HV-6
Nukleotid analoqları:					
- Adefovir	SHV			SMV	HV-6
- Sidofavir	SHV	VZV	VEB	SMV	HV-6

İmmunkorreksiya

- Virus əleyhinə terapiya ilə sinergetik effekt göstərir (bir birinin təsirini gücləndirir)
- Virus əleyhinə preparatın dozasını azaltmağa imkan verir ki, bu da yan təsirlərin inkişafının, orqanizmə toksiki təsirin qarşısını alır
- Mutant ştammların inkişafını tormozlayır
- Virusların antivirus terapiyaya dayanıqlılığının inkişafını tormozlayır
- Xəstəliyin kəskin periodunun və müalicənin müddəti qısalır.

Sonuncu nəsil virus əleyhinə preparat

Herpesin istənilən mərhələsində

PROLOVİR

Valasiklovir 500 mq

effektivliyi yüksəkdir, müalicə müddəti isə qısaadır

Tablet № 10

ALMANİY

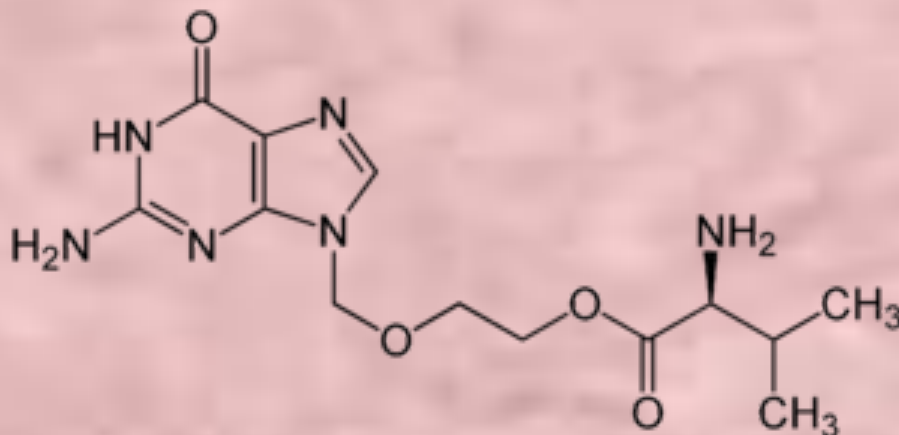

MEDIMPEx

Prolovir – güclü herpes əleyhinə effekt

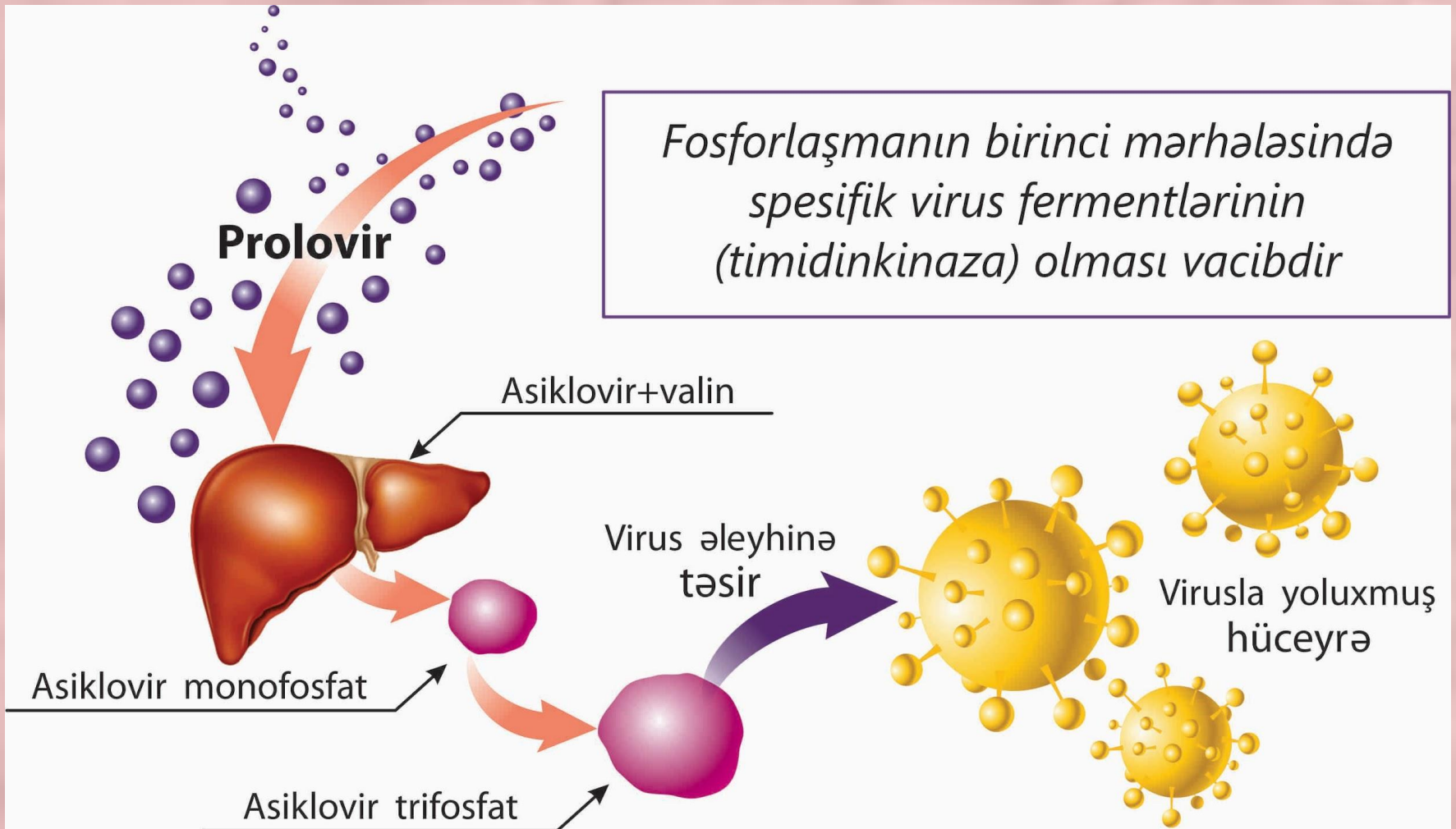
Prolovirin virusəleyhinə təsiri asiklovirdən 5 dəfə yüksəkdir: asiklovirin xüsusi transport forması olub, biotransformasiyası 5 dəfə çoxdur (54 %):

Prolovir = Asiklovir + Valin amin turşusu

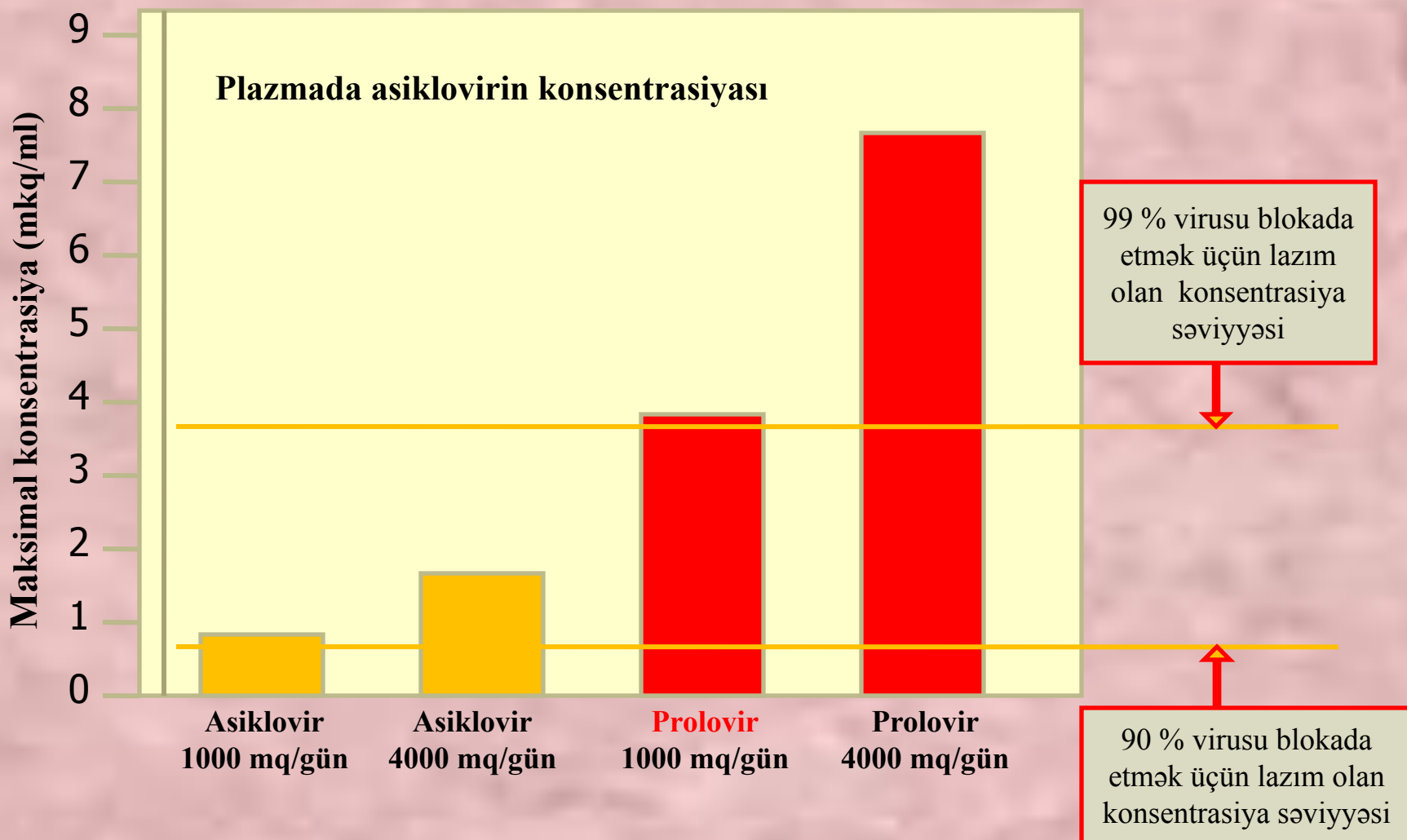

PROLOVİR

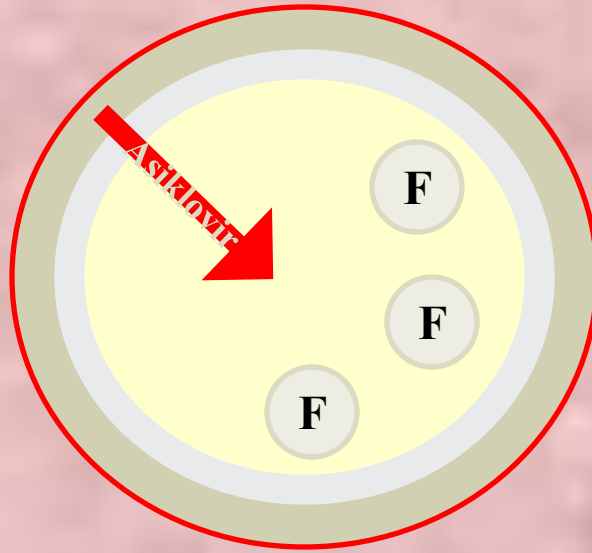
*Fosforlaşmanın birinci mərhələsində
spesifik virus fermentlərinin
(timidinkinaza) olması vacibdir*

Prolovir – orqanizmdə asiklovirin toplaya bilməyəcəyi konsentrasiyanı təmin edir: ona görə də asiklovir virusun aktivliyini tormozlayır, Prolovir blokada edir.

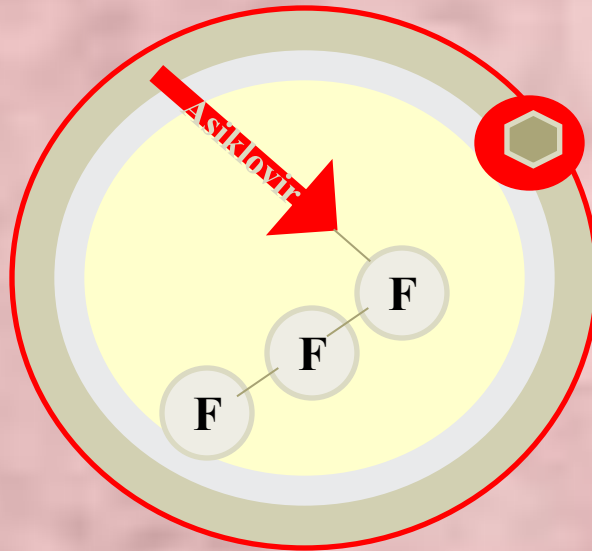

***Asiklovir
sağlam
hüceyrələri
zədələmir,
yalnız herpes
virusu ilə
zədələnmiş
(virusun
timidinkinaza
fermenti olan)
hüceyrələrdə
“aktivləşir”***

Sağlam hüceyrə:

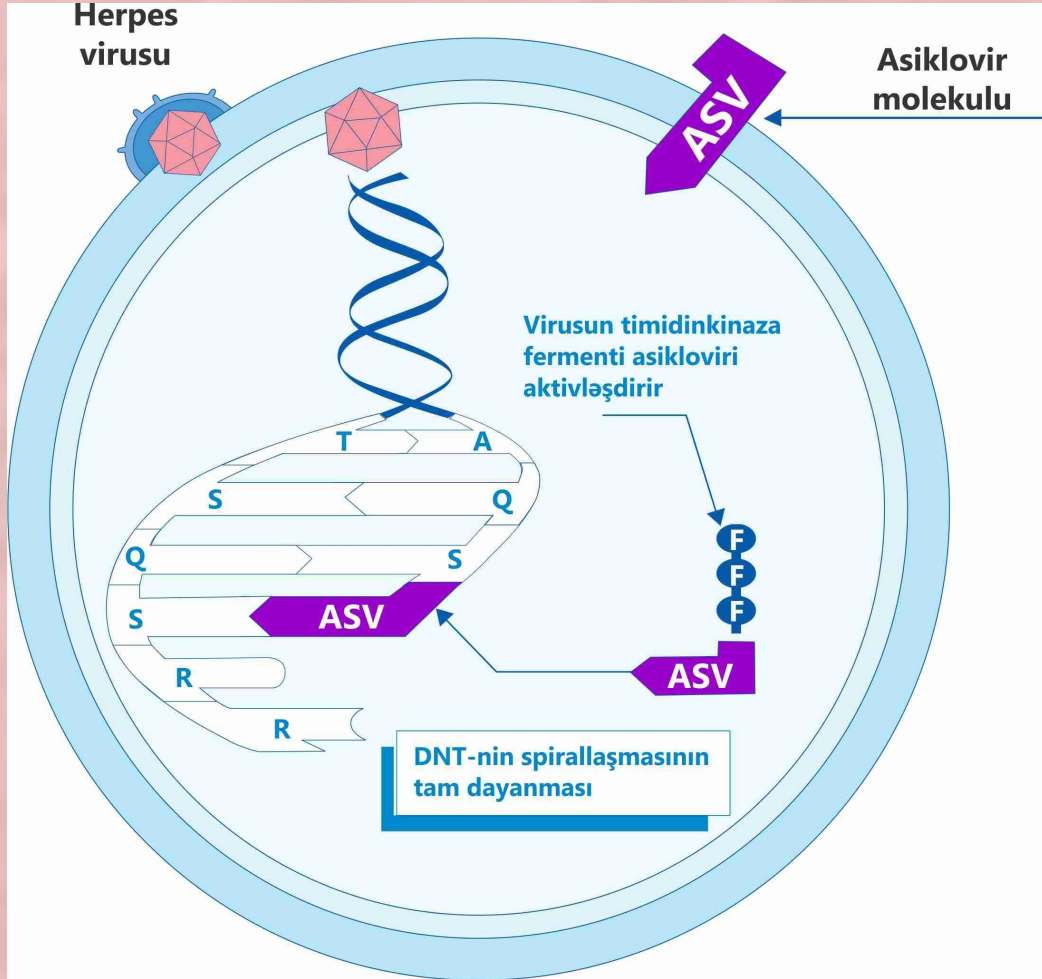
herpes virusu yoxdur →
virusun timidinkinazası
yoxdur → asiklovir
“aktivləşmir”

Virusla yoluxmuş hüceyrə:

herpes virusu vardır →
virusun timidinkinazası
vardır → asiklovir
“aktivləşir”

Yalnız bir molekul Prolovir herpes virusunun DNT sintezini dayandıırmağa kifayət edir.

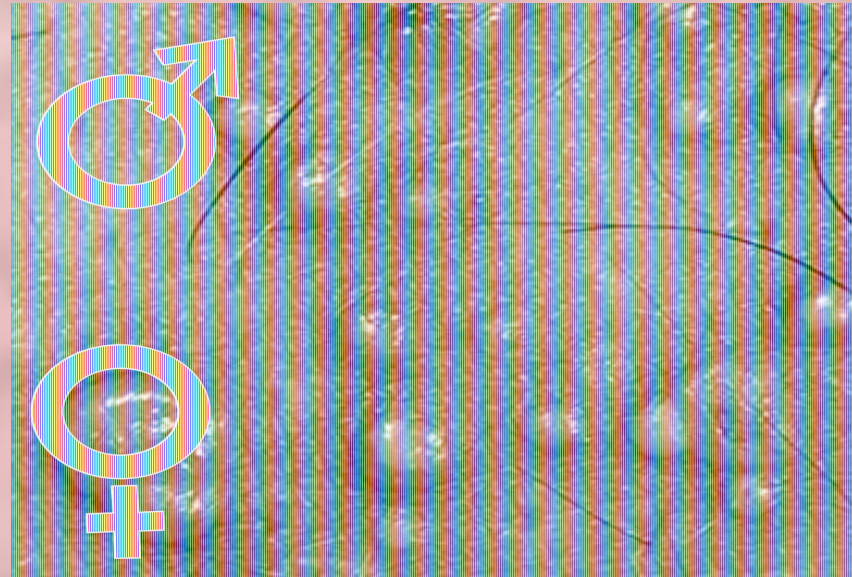

“Aktivləşmiş” asiklovir virusun DNT-nə daxil olur, onun sonrakı uzanmasının qarşısını alır (zəncirin obliqat sonlandırıcısı). Bu onunla əlaqədardır ki, asiklovirdə DNT-nin növbəti zəncirinin əmələ gəlməsi üçün lazım olan hissəcik yoxdur.

Digər herpes əleyhinə preparatlardan fərqli olaraq, DNT zəncirinin obliqat sonlandırıcısı xüsusiyyəti yalnız asiklovirə məxsusdur.

Genital herpes zamanı 1-2-3 müalicə sxemi:

1 tablet
gündə **2** dəfə
kurs müalicə **3** gün

Sitomeqalovirus zamanı 1-2-10 müalicə sxemi:

1 tablet
gündə **2** dəfə
kurs müalicə **10** gün

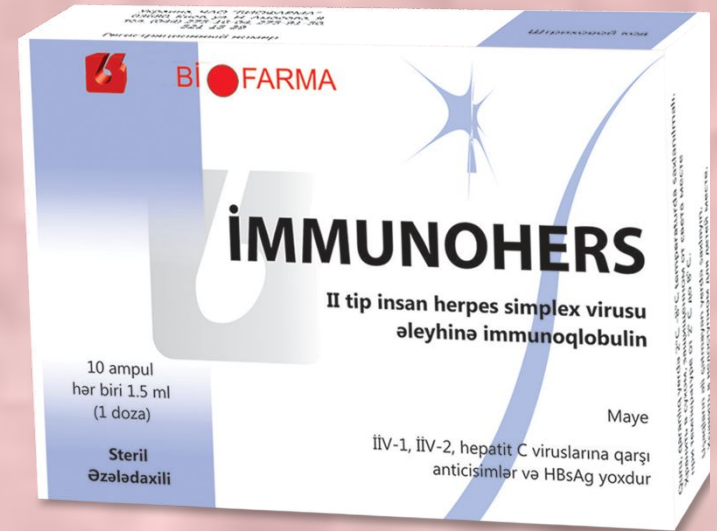

İMMUNOHERS

1,5 ml ampulun tərkibi :

II tip herpes simplex virusu əleyhinə
immunoqlobulin

Buraxılış forması: Ampul 1,5 ml № 10

n
on

Blisters due to
congenital
herpes

ADAM.

INFECTIONS

Genital
Herpes

İmmunoglobulinlər

İMMUNOHERS

**Kəskin
forma**

Jg M

Jg G

**Xroniki
forma**

**IgM 4 - cü gündən (7-10 gün), əgər
14 gündən sonra titr eyni səviyyədə
qalırsa və ya artırsa – infeksiya
davam edir**

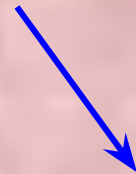
**IgG 10-14 cü gündən
(21-28 gün), artıq
olursa – infeksiya
davam edir**

**Virusla 1-ci dəfə
qarşılaşır**

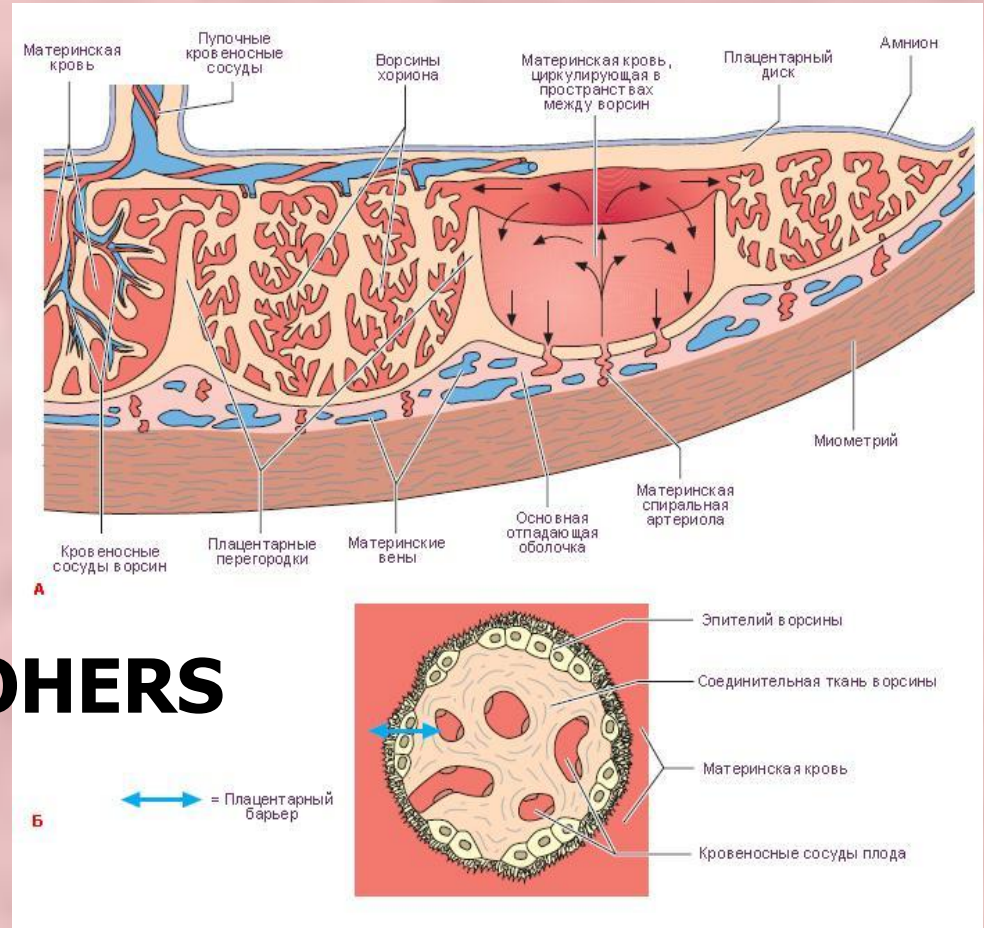
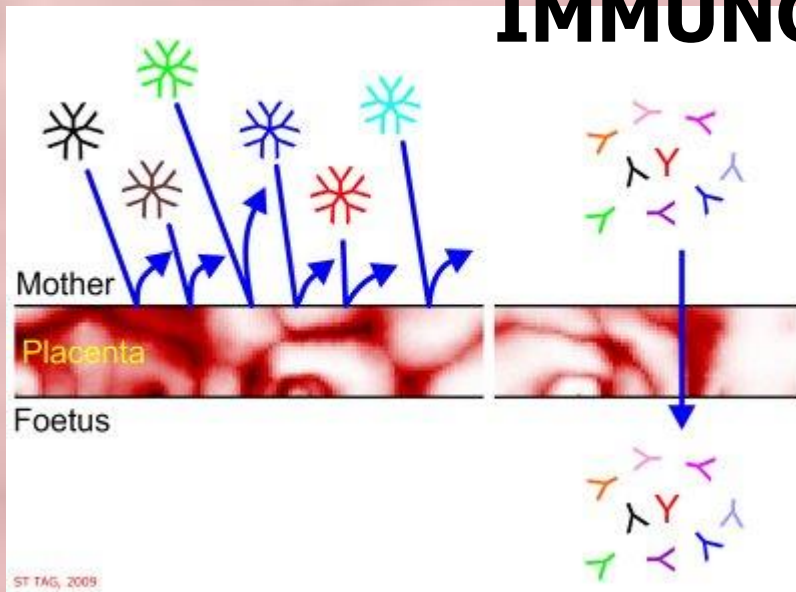
**Artıq virusla
qarşılaşıb**

İmmunoglobulin-1
ərdən yalnız
Jg G plasentanı
keçir.

İMMUNOHERS

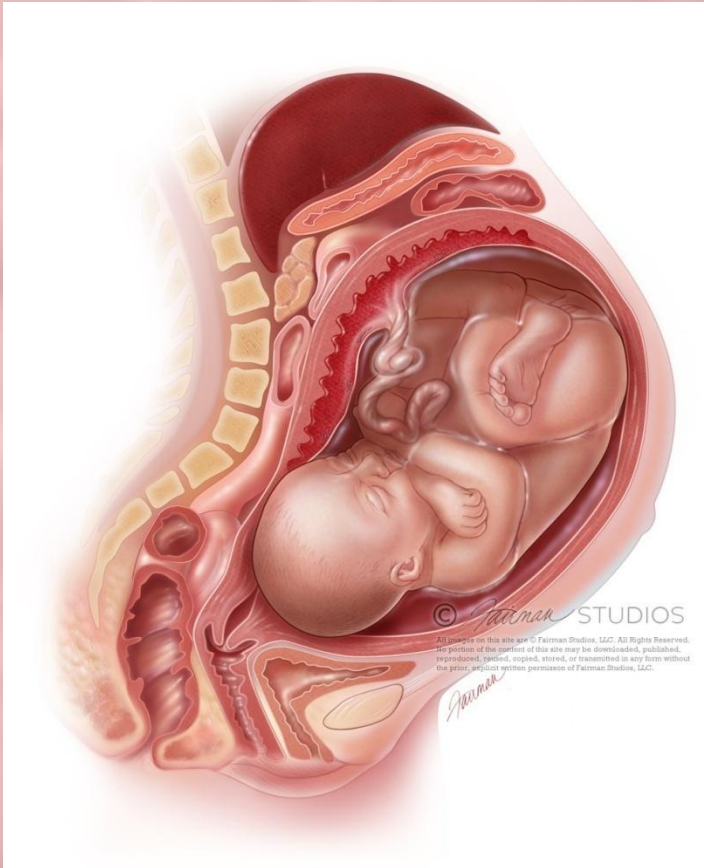
İMMUNOHERS

- İMMUNOHERS insan qanının zərdabından və ya plazmasından alınan zülal fraksiyasıdır. Ancaq genital herpes üçün (herpesin 2-ci növü) spesifikdir.
  - 3 gündən bir əzələ daxilinə vurulur, venaya olmaz!!!
  - Kurs müalicə 7 inyeksiya, hamilələrə 6 inyeksiyadır
  - Digər ampullar şprislə çəkilərək səpkilərin üzəri yuyulur
  - 2-8 dərəcədə soyuducuda saxlanılmalıdır

İMMUNOHERS

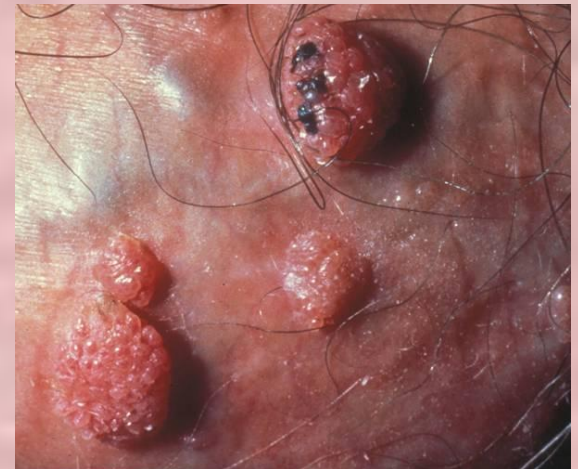
- Hamilələrdə müalicə 12-ci və 36-cı həftələrdə olunur.

Human papillomavirus (HPV)

3Y1560 [RM] © www.visualphotos.com

İMMUNOHERS

- II tip herpes virusun yaratdığı kliniki əlamətlərinə görə müxtəlif xəstəliklərin müalicəsi:
  - Qadınlarda və kişilərdə birincili və residiv xarakterli urogenital infeksiyalar
  - Hamilələrdə genital herpes infeksiyası
- Digər herpes virus etiologiyalı (xüsusilə sitomeqalovirus) urogenital infeksiyalar
- Papillomavirus

DİQQƏTİNİZƏ GÖRƏ
MİNNƏTDARIQ

